

نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در ژاپن و ایران در مرکز تحقیقات استراتژیک

یکشنبه 26 آذر 1391

ساعت 14 الی 17

تهیه و تنظیم: مرکز اطلاعات بیوتکنولوژی ایران

نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در ایران و ژاپن با استقبال جمع کثیری از مسئولین، دانشمندان و دانشجویان در مرکز تحقیقات استراتژیک برگزار شد. تعداد شرکت کنندگان در این نشست بیش از 300 نفر بود که تعداد 215 نفر از آنها ثبت نام کرده بودند.

در این نشست تخصصی که به همت مرکز تحقیقات استراتژیک و مرکز اطلاعات بیوتکنولوژی ایران و همکاری سه انجمن ایمنی زیستی، بیوتکنولوژی و علوم زراعت و اصلاح نباتات تشکیل شده بود دکتر مجید معنوی معاون زیستی مرکز همکاری‌های فناوری رئیس جمهور، دکتر بیابانی قائم مقام خانه کشاورز به همراه جمعی از کشاورزان عضو، خانم مهندس عمرانی نماینده مجلس شورای اسلامی، دکتر داریوش مظاهری چهره تاثیرگذار بر علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران، مهندس شریعتمدار پدر گندم ایران، دکتر مختار جلالی جواران رئیس انجمن ژنتیک و نماینده انجمن‌های علمی در شورای ملی ایمنی زیستی، دکتر محمدعلی ملبوبی رئیس انجمن بیوتکنولوژی ایران، دکتر مدرسی عضو شورای ملی ایمنی زیستی، پروفیسور کازو واتانابه استاد و مسئول روابط علمی بین‌المللی دانشگاه تسوکوبای ژاپن و مذاکره کننده ارشد پروتکل ایمنی زیستی کارتاهازا کشور ژاپن،

مهندس مژگان جمشیدی مدیر مسئول پایگاه خبری محیط زیست (سبز پرس)، دکتر عباس سعیدی رئیس گروه مهندسی بیوتکنولوژی دانشگاه شهید بهشتی، دکتر فرامز علی‌نیا معاون موسسه تحقیقات گیاهپزشکی، دکتر رضایی نماینده سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، جمعی از اعضای هیئت علمی پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی و دانشگاه‌های تهران و شهید بهشتی و علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد و دانشجویان دانشگاه‌های مختلف و اعضای انجمن‌های علمی کشور حضور داشتند. گفتنی است با وجود دعوت قبلی از دکتر مرشدی رئیس دبیرخانه شورای ملی ایمنی زیستی و دکتر لطفی دبیر ستاد توسعه بیوتکنولوژی کشور هیچکدام از این مسئولین دولتی در این جلسه حضور نداشتند.

تعداد زیادی از ارگان‌ها و موسسات دولتی و غیر دولتی در این نشست شرکت داشتند که فهرست

بخشی از آن‌ها به شرح زیر است

- بیمارستان امام خمینی (ره)
- خانه کشاورز
- مجمع توسعه تشکل‌های بخش کشاورزی
- پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی ایران
- پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری
- اتاق تهاتر ایمنی زیستی کشور (BCH)
- پژوهشگاه ملی استاندارد
- پژوهشگاه ابن سینا
- پایگاه خبری فضای سبز و محیط زیست (سبز پرس)
- شبکه 1 موسسه توسعه پایدار و محیط زیست
- خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)
- خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)
- باشگاه خبرنگاران جوان
- مجله دامپروران
- اتحادیه آبزبان ایران
- اتحادیه باغداران
- دانشگاه شهید بهشتی

- دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
- دانشگاه تهران
- دانشگاه الزهرا
- دانشگاه تربیت مدرس (دانشکده کشاورزی)
- دانشگاه محقق اردبیلی
- دانشگاه پیام نور
- موسسه تحقیقات چغندر قند
- موسسه تحقیقات گیاهپزشکی
- موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع
- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر
- موسسه اعتباری توسعه
- شهرداری منطقه
- ستاد گیاهان دارویی
- سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
- مرکز پژوهش و صنایع نوین وزارت صنعت؛ معدن و تجارت
- سازمان پژوهش‌های مجلس
- شورای ملی ایمنی زیستی
- سازمان غذا و دارو
- جهاد کشاورزی اصفهان
- شرکت مهندسی پزشکی یاهو تب

اعضای پانل: دکتر مهندس شریعتمدار پدر گندم ایران، دکتر بهزاد قره‌یاضی، دکتر محمود تولایی، دکتر عباس سعیدی، دکتر عنایت بیابانی، دکتر مجید معنوی، مهندس مژگان جمشیدی

سخنرانی‌های نشست

۱. متن کامل سخنرانی خانم مهندس عمرانی نماینده مردم شهرستان سمیرم و عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی و نماینده ناظر مجلس در شورای ملی ایمنی زیستی با عنوان

"دیدگاه جمهوری اسلامی در مورد مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی"

کشاورزی امروز جهان در نتیجه توسعه فناوری‌های مختلف که از انتهای قرن نوزدهم و ابتدای قرن بیستم ابداع شده، متحول تحولاتی عظیم شده است. پیشرفت علوم و فنون به ویژه توسعه علم ژنتیک تحولات عظیم دهه‌های 1660-1950 در زمینه کشت بافت و زیست شناسی سلولی و مولکولی، ابداع کامپیوتر و تسهیل محاسبات مدلسازی و تلفیق علم الکترونیک و زیست شناسی و ابداع رشته‌های جدید نظیر بیوانفورماتیک، تهیه نقشه‌های ژنتیکی موجودات زنده و ردیف‌یابی دی.ان.ای، توان استفاده از میکروب‌های طبیعی برای کنترل آفات و بیماری‌ها و استفاده از آن‌ها به عنوان کودهای بیولوژیک و استفاده از مهندسی ژنتیک و محصولات تراریخته حاصل آن تحولات گسترده‌ای را در عرصه کشاورزی ایجاد کرده است.

بر اساس آخرین گزارش‌های سرویس‌های بین المللی دستیابی به استفاده از تکنولوژی کشاورزی در سال 2011 میلادی بیش از 160 میلیون هکتار از اراضی جهان به کشت این قبیل محصولات اختصاص داشته است و سود خالص سالانه 13 میلیارد دلار را برای تولید کنندگان این قبیل محصولات به ارمغان آورده است. پیش بینی می‌شود سطح زیر کشت این محصولات در سال جاری تا 170 میلیون هکتار هم فراتر رفته باشد. اکنون به

جاست که سوال کنیم جایگاه ایران اسلامی ما در این زمینه کجاست؟ چه سهمی از محصولات ما تراریخته است و چه سهمی از واردات ما تراریخته‌اند؟ آیا دانشمندان ما قادر به تولید محصولات تراریخته نیستند؟ آیا کشاورزان ما توانایی کشت این محصولات را ندارند؟ آیا رهبر معظم انقلاب، هیئت وزیران یا نهادهای سیاست‌گذاری کشور از استفاده از این فناوری نهی کرده‌اند؟ آیا قوانین بازدارنده در این زمینه وجود دارد؟

پاسخ این سوال‌ها کاملاً روشن است. تاسیس پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک در صدر انقلاب، تاسیس پژوهشگاه رویان در دوران ریاست جمهوری رهبر معظم انقلاب و پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی در سال 1378 نشان از عزم ملی برای توسعه تحقیقات بیوتکنولوژی با رعایت اخلاق علمی دارد. بر اساس جستجوهای اینجانب قانون یا حتی مصوبه خاصی برای جلوگیری از استفاده از این فناوری در کشور ما وجود ندارد. باز هم با بررسی‌هایی که انجام شده براساس اسناد غیر قابل تردید دانشمندان ایرانی از نظر پژوهش و تولید محصولات تراریخته در مرحله آزمایشگاه و گلخانه و حتی در مورد برنج تراریخته برای اولین بار در جهان موفق به تولید این محصول شده‌اند، ولی از نظر تولید ملی محصولات تراریخته کشورمان در جایگاه صفر قرار دارد اما واردات این محصولات زیاد است.

اینجانب ضمن تقدیر از مرکز تحقیقات استراتژیک و انجمن‌های علمی به ویژه انجمن ایمنی زیستی و انجمن بیوتکنولوژی که به جد پیگیر توسعه علمی در کشور هستند و تشکر از برگزاری چنین مراسم شکوهمند مایلم امروز مروری کوتاه بر اسناد بالا دستی داشته باشیم تا رابطه مهندسی ژنتیک و جمهوری اسلامی ما پیش از پیش معلوم شود.

رهبر معظم انقلاب در نظام جمهوری اسلامی که از جایگاه رفیعی برخوردار هستند موکدا در علم آموزی و توسعه فناوری‌های نو و دستیابی به فن‌آوری‌ها تاکید فرموده اند. در سند چشم انداز 20 ساله نظام در افق 1404 نیز ایران به عنوان یک کشور توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن‌آوری در سطح منطقه دیده شده است.

با توجه به این سند دانایی محور موارد متعددی از سیاست‌های کلی این برنامه مانند مواد 9، 20، 26، و 46 و سیاست‌های کلی نظام در دوره چشم‌انداز مانند مواد 6، 7 و 33 نیز به سازماندهی مناسب و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم آن در تولیدات علمی جهان و ترویج پژوهش و کسب فناوری‌های نو و پیشرفته شامل نانو تکنولوژی و فناوری‌های زیستی یعنی بیوتکنولوژی و استفاده از آن در کشاورزی، دفاع، پزشکی، صنعت و دستیابی به اقتصاد متنوع تاکید کرده است. طبق ماده شماره 37 برنامه چهارم توسعه دولت

موظف است سهم صادرات فناوری پیشرفته در صادرات غیر نفتی را از 2 درصد به 6 درصد ارتقا دهد. بر اساس ماده 9 سیاست‌های کلی برنامه توسعه که از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده، سامان‌دهی و بسیج امکانات و ظرفیت‌های کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان، تقویت نهضت نرم‌افزاری به ویژه پژوهش و کسب فناوری به ویژه فناوری‌های نو شامل زیست فناوری و نانو تکنولوژی مورد تاکید قرار گرفته است.

موضع دولت: سند ملی زیست فناوری جمهوری اسلامی ایران مصوب مورخه 84/2/19 هیئت وزیران به دنبال 2 سال کار کارشناسی سنگین بیش از 200 نفر از متخصصان، همه بازیگران و وزارتخانه‌ها و بخش‌های مختلف و با هدف توسعه بیوتکنولوژی در کشور به تصویب رسید. این سند در دولت جناب آقای دکتر احمدی نژاد هم به تایید دوباره رسید و رئیس شورای عالی بیوتکنولوژی بر همین اساس منصوب شد. بر اساس این سند ضمن تشکیل شورای عالی بیوتکنولوژی کشور تصویب شد تا ایران سرمایه‌گذاری گسترده‌ای را بر روی بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک داشته باشد.

موضع مجلس شورای اسلامی: مجلس شورای اسلامی و نمایندگان آن علاوه بر ارسال نامه‌های متعدد و مذاکرات و پیگیری‌های حقوقی که داشته‌اند، همه قوانین مورد نیاز توسعه بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک را به تصویب رسانده و ابلاغ کرده‌اند. در صورت نیاز باز هم آمادگی در مجلس وجود دارد که نسبت به تقویت قوانین موجود اقدام کند.

بر اساس ماده دوم قانون ایمنی زیستی مصوب 7 مرداد 1388 مجلس شورای اسلامی، کلیه امور مربوط به تولید، رهاسازی، نقل و انتقالات داخلی و فرامرزی، صادرات، واردات، عرضه، خرید، فروش، مصرف و استفاده از موجودات زنده تغییر شکل یافته ژنتیکی با رعایت مفاد این قانون مجاز شمرده شده و دولت مکلف شده تا تمهیدات لازم را برای انجام این امور فراهم سازد. اما متأسفانه طی سه سال از ابلاغ این قانون، حتی آیین نامه اجرایی آن هنوز به تصویب نرسیده و این قانون فعلاً اجرا نمی‌شود که باید راه حلی پیدا کنیم تا مشکلات و اختلافات در آن بر طرف شود. تاکید اینجانب بر این جمله است که حتی اگر محصولات تراریخته دارای شبهه ایمنی باشد، دلیل بر نفی علم بیوتکنولوژی نبوده و نیست. زیرا منافع این علم که نصیب کشور می‌شود بسیار بیشتر از مضرات احتمالی آن است. در پایان برای همه شما عزیزان توفیقات روزافزون و برای این نشست که میهمان عزیزی هم از کشور ژاپن در جمع ما هستند که برای تشریح مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در این کشور حضور دارند نشست پرباری را آرزو می‌کنم. والسلام علیکم ورحمه اله و برکاته.

2. سخنرانی پروفیسور کازو واتانابه مشاور ارشد سیستم گروه مشاورین بین‌المللی تحقیقات کشاورزی CGIAR و متخصص سرشناس مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی با عنوان

مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در ژاپن

پروفیسور واتانابه در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در ایران و ژاپن با اعلام این مطلب که استفاده از محصولات مهندسی ژنتیک (محصولات تراریخته) در ژاپن 40 سال قدمت دارد گفت: "ملاحظاتی که در مورد محصولات تراریخته وجود دارد در همه جای دنیا از جمله ژاپن مطرح است، اما تمامی مقررات بین‌المللی در دنیا برای ساده‌سازی و توسعه تبادلات و استفاده از مهندسی ژنتیک است ولی هیچ قانون بین‌المللی در جهان برای منع استفاده از مهندسی ژنتیک یا محصولات تراریخته وجود ندارد. صنعت غذایی در ژاپن به شدت به مهندسی ژنتیک وابسته است. وی در ادامه گفت: "با وجود اینکه در ژاپن آنالیز و بررسی ایمنی زیستی بر روی سلامت انسان از بررسی ایمنی زیستی بر روی محیط زیست به صورت جداگانه انجام می‌شود، هم در مورد ایمنی غذا و هم در مورد ایمنی محیط زیست از استانداردهای بالایی برخوردار هستیم. ژاپن بزرگترین واردکننده محصولات تراریخته در جهان با مجوز دولت خود و به صورت آگاهانه و قانونی است و همچنین ژاپن یکی از کشورهایی است که بیشترین مجوز مصرف و استفاده از محصولات تراریخته در دنیا را صادر کرده است."

دکتر واتانابه با اشاره به مقررات پروتکل ایمنی زیستی کارتاها که نشست آن هر دو سال یکبار برگزار می‌شود از انجام آنالیزهای ریسک در ژاپن قبل از تجاری سازی این محصولات خبر داد و افزود: "هر محصولی که رهاسازی

یا تجاری سازی می‌شود قبل از آن به طور کامل مورد بررسی‌های دقیق قرار خواهد گرفت و تا کنون در طی شانزده سال گذشته حتی یک گزارش هم مبنی بر ضرر و زیان و یا خطر احتمالی برای انسان و محیط زیست دریافت نشده است.

دکتر واتانابه در سخنرانی خود جدولی را ارائه کرد که مربوط به دسامبر 2012 بود و در آن به یازده محصول تراریخته یونجه، میخک، سویا، چغندر قند، کلزا، ذرت، خربزه درختی، تبریزی، پنبه، اکالیپتوس و رز اشاره شده بود که تمامی این یازده محصول تراریخته در ژاپن به صورت تجاری و قانونی مجوز رهاسازی دریافت کرده‌اند و در ژاپن کشت می‌شوند و مورد مصرف قرار می‌گیرند و یا از خارج از کشور وارد می‌شوند.

وی در ادامه گفت: "ژاپن سالانه 16 میلیون تن ذرت مصرف می‌کند که 95 درصد آنرا وارد می‌کند که 90 درصد آن از آمریکا است یعنی فقط 5 درصد خودکفا هستیم. بیش از 90 درصد این ذرت تراریخته است. ما بررسی کردیم که ذرت چه خطری می‌تواند برای ژاپن از نظر تنوع زیستی داشته باشد؟ دیدم که هیچ نکته منفی نمی‌تواند در مورد آن وجود داشته باشد. در ژاپن تنوع زیستی در مورد ذرت وجود ندارد درحالیکه ذرت یکی از غذاهای اصلی ما محسوب می‌شود. بنابراین یکی از بیشترین واردات را به خود اختصاص می‌دهد. سویا از دیگر محصولات تراریخته‌ای است که سالانه به میزان 2/5 میلیون تن در ژاپن مصرف می‌شود. سویا در جیره غذایی مردم ژاپن از اهمیت بالایی برخوردار است. در ژاپن بیش از هزار مجوز تنها برای تولید میکروارگانیزم‌های تراریخته که در صنعت، دارو و بهداشت و غذا مصرف می‌شود، صادر شده است."

فهرست گیاهان تراریخته دارای مجوز واردات، تولید و مصرف در ژاپن تا دسامبر 2012

نام محصول تراریخته	مجوز مصرف به عنوان غذای انسان و دام	مجوز رهاسازی در محیط زیست
یونجه	3 مورد	3 مورد
سویا	10 مورد	24 مورد
چغندر قند	یک مورد	یک مورد
کلزا	14 مورد	17 مورد
ذرت	47 مورد	65 مورد
پنبه	15 مورد	19 مورد
رز		4 مورد
میخک		10 مورد
خربزه درختی	یک مورد	یک مورد

دکتر واتانابه در پایان به استفاده از مهندسی ژنتیک در تولید گل رز آبی و بنفش و همچنین تولید میخک تراریخته در ژاپن اشاره کرد که منجر به کسب صدها میلیون دلار درآمد شده است.

استاد دانشگاه تسوکوبا در پاسخ به سوال خبرنگار ایسنا که پرسید آیا واردات محصولات تراریخته برای ژاپن یک اجبار است یا ژاپنی‌ها تفاوتی بین محصولات تراریخته و غیر تراریخته قائل نیستند، اظهار داشت: اساساً 90 درصد سویای تولیدی دنیا تراریخته است و طبعاً هیچ کشوری برنامه‌ریزی خود را بر اساس 10 درصد تولید که فناوری منسوخ هم دارد انجام نمی‌دهد مثل این که به جای استفاده از رایانه‌های پیشرفته امروزی روی نسل‌های قدیمی و منسوخ رایانه‌ها سرمایه‌گذاری کنیم .

وی خاطرنشان کرد: محصولات تراریخته وارداتی ارزان‌تر بوده و مردم ژاپن بر اساس اصول علمی آموزش دیده‌اند که محصولات تراریخته را کاملاً ایمن می‌دانند.

واتانابه در ادامه به مزیت نسبی این محصولات با توجه به شرایط ژاپن اشاره کرد و گفت: تصمیم ما بر این مبناست که برای تولید یک تن سویا باید هزار تن آب مصرف کنیم لذا ترجیح می‌دهیم سویا را وارد کنیم. از طرف دیگر نباید خودخواه باشیم و وقتی مردم در خارج از ژاپن محصولی کاملاً ایمن را با قیمت ارزان‌تر تولید می‌کنند چرا از آن استفاده نکنیم؟

یکی از شرکت‌کنندگان گفت: با وجود تاکید قانون ایمنی زیستی بر "مجاز" بودن تولید و مصرف و استفاده و کشت محصولات تراریخته در ایران، مدیران دانایی ستیز و فناوری هراس دولتی با ترفندهای مختلف بیش از سه سال است که با عدم تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون ایمنی زیستی و هراس افکنی در صدا و سیمای جمهوری اسلامی در مورد فناوری سرنوشت ساز مهندسی ژنتیک و برخورد حذفی و خشن با متخصصین ارشد این حوزه موفق به توقف کامل چرخه تولید ملی این نوع محصولات شده و راه را برای واردات میلیون‌ها دلاری آن باز کرده‌اند. نامگذاری سال جاری به عنوان تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی از سوی مقام معظم رهبری هم تغییری در مشی این مدیران دانایی ستیز و فناوری هراس در مخالفت با تولید ملی این نوع محصولات ایجاد نکرده است.

3. سخنرانی دکتر مختار جلالی، رئیس انجمن ژنتیک کشور و نماینده انجمن‌های علمی در شورای ملی ایمنی زیستی با عنوان

ایمنی زیستی در ایران

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، دکتر مختار جلالی در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی گفت: ایران از نظر تولید مقالات علمی در پایگاه‌های استنادی از جمله ISI و ISC رتبه نخست و دوم منطقه را به خود اختصاص داده اما تولید ملی در حوزه محصولات تراریخته در حد صفر است.

اسناد بالادستی از جمله سند چشم انداز، سند ملی زیست فناوری و قانون ایمنی زیستی از تولید محصولات تراریخته و محصولات بیوتکنولوژی حمایت می‌کند و از سوی دیگر دانش و تجهیزات لازم برای تولید این محصولات در کشور وجود دارد. وی در ادامه گفت: قانون ملی ایمنی زیستی در سال 1388 تصویب و بنا شد تا آئین نامه اجرایی این قانون تا شش ماه بعد از تصویب، ابلاغ شود و این در حالی است که پس از سه سال آئین نامه اجرایی قانون ملی ایمنی زیستی هنوز ابلاغ نشده است .

رئیس انجمن ژنتیک کشور در بخش دیگری از سخنان خود اظهار داشت: قوانین و ضوابط کشور در حوزه ژنتیک با رویکرد بهره برداری ایمنی و مفید از این فناوری به شمار می‌رود؛ علم زیست فناوری مانند همه علوم مانند فیزیک و شیمی و یک چاقوی جراحی است که می توان از آن استفاده خیر و شر کرد.

دکتر جلالی با اعلام این که همانطور که قانونی برای کشت محصولات تراریخته در کشور وجود ندارد، قانونی برای واردات این نوع محصولات نیز وجود ندارد و درحالی که هیچ قانونی برای تولید و یا واردات محصولات تراریخته در کشور وجود ندارد، این نوع محصولات به وفور وارد کشور می‌شوند.

وی اظهار داشت: در ایران سالانه سه تا چهار و نیم میلیارد دلار صرف واردات پنبه، سویا، ذرت تراریخته و دیگر محصولات این چینی تراریخته می‌شود. جلالی افزود: این درحالی است که بسیاری از محصولات تراریخته در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور در صف دریافت مجوز برای تولید این نوع محصولات هستند. نبود قوانین و ایجاد هراس از فناوری، ضررهای بسیاری را به حوزه علم ژنتیک وارد کرده است.

4- سخنرانی دکتر محمدعلی ملبوبی رئیس انجمن بیوتکنولوژی ایران با عنوان پیشرفت‌های

مهندسی ژنتیک در ایران

دکتر محمدعلی ملبوبی با مروری بر پژوهش و فناوری مهندسی ژنتیک در ایران گفت: اولین محصول تراریخته تولید شده توسط ایرانیان مربوط به حدود 25 سال قبل آقای دکتر قره‌یاضی است. وی با ارائه تصویری از این دانشمند در 25 سال قبل که در حال انتقال ژن به برنج ایرانی طارم مولایی بود گفت: اکنون موه‌های این پژوهشگر سفید شده و به همین ترتیب محصول تولیدی وی نیز تحت بی‌مهری‌های مسئولین همچنان تحت قفل و غل و زنجیر است. دکتر ملبوبی با مرور دستاوردهای دانشمندان از جمله به تولید پنبه تراریخته توسط دکتر توحیدفر و همکاران و سیب زمینی تراریخته توسط دکتر رهنما و همکاران و زراعت مولکولی توسط دکتر جلالی و همکاران پرداخت. وی با اشاره به فعالیت‌های موسسات پژوهشی مختلف از جمله به انتقال ژن مقاومت به آفات و بیماری‌ها به چغندر قند و یونجه اشاره داشت. دکتر ملبوبی با عنوان کردن خشکی و شوری به عنوان معضلات اساسی فنی کشاورزی کشور از تلاش دانشمندان ایرانی برای تولید محصولات تراریخته متحمل به تنش‌های محیطی گزارش داد.

رئیس انجمن بیوتکنولوژی سپس با اشاره‌ای به فعالیت‌های ارزشمند پژوهشکده رویان در مورد تولید حیوانات تراریخته از تولید فاکتور 9 و tpa در شیر بزهای ایرانی خبر داد و گفت: این فعالیت‌ها چون زیر نظر رهبر معظم انقلاب هستند کسی نمی‌تواند به آن ایراد بگیرد ولی متأسفانه در سایر زمینه‌ها با وجود پیشرفت دانشمندان از نظر تولید ملی محصولات تراریخته با کارشکنی مسئولان مواجهیم. دکتر ملبوبی ضمن تشکر از مرکز تحقیقات استراتژیک برای برگزاری این اجلاس و تشکر از دکتر واتانابه به خاطر ارائه وضعیت مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در کشور ژاپن و همچنین تشکر و تقدیر از سرکار خانم عمرانی نماینده محترم مجلس

شورای اسلامی و عشو ناظر شورای ملی ایمنی زیستی از سخنرانی پربار وی قدردانی کرد و ابراز امیدواری کرد تا با همکاری و نظارت مجلس قوانین اجرا شوند و به زودی شاهد تولید انبوه محصولات تراریخته در کشورمان باشیم.

سخنرانی برخی از افراد تاثیرگذار در نشست تخصصی به نقل از خبرنگاران

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، دکتر محمود تولایی عضو هیات مدیره انجمن ایمنی زیستی و رئیس سازمان بسیج علمی کشور با انتقاد از جلوگیری از کشت محصولات تراریخته در کشور، فرهنگ سازی استفاده از این فناوری در بین مردم و مسوولان را خواستار شد.

دکتر محمود تولایی در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی در ایران و ژاپن که بعد از ظهر روز یکشنبه 26 آذر ماه در مرکز تحقیقات استراتژیک ایران برگزار شد، خاطرنشان کرد: با توجه به محدودیت اراضی زراعی و افزایش فزاینده جمعیت برای تامین غذای مورد نیاز بشر چاره‌ای جز استفاده از فناوری‌های نوین در بخش کشاورزی نداریم.

وی خاطرنشان کرد: در سال‌های 89 و 90، 22 درصد ارز مصرفی واردات کشور به مواد غذایی اختصاص یافته که رقمی حدود 15 هزار میلیارد تومان است. باید این فرصت کلان را در اختیار پژوهشگران مهندسی ژنتیک کشور قرار داد که از فناوری‌های نوین از جمله مهندسی ژنتیک برای تامین محصولات کشاورزی مورد نیاز کشور استفاده کنند که این امر نیاز به فرهنگ سازی در بین مردم و مسوولان دارد.

به گزارش خبرنگار علمی ایرنا، دکتر محمود تولایی در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی که در مرکز تحقیقات استراتژیک برگزار شد، افزود: 22 درصد از واردات مواد غذایی کشور در حوزه دام و کشاورزی است که این رقم معادل 15 هزار میلیارد تومان است. وی افزود: این محصولات از نظر تراریخته بودن بررسی نمی‌شود و شناسنامه‌ای از نظر تراریخته بودن برای آنها تهیه نشده است. در صورتی که امکان و اجازه تولید محصولات تراریخته کشاورزی در اختیار دانشمندان و پژوهشگران کشور قرار گیرد، فرصت‌های اقتصادی و اشتغالزایی بسیار بزرگی را در اختیار کشور قرار می‌دهد. وی با بیان اینکه این امر نیازمند فرهنگ سازی برای مسوولان و مردم است، گفت: یکی از رسالت‌های انجمن‌های علمی، بیان شفاف موضوعات علمی و دغدغه‌های ناشی از آنهاست.

دکتر عنایت بیابانی قائم مقام خانه کشاورز ایران نیز در بخش دیگری از این نشست، گفت: کشاورزان آن طور که باید مورد حمایت مراکز علمی و سیاستگذاری کشور قرار نمی‌گیرند. وی گفت: من خودم دارای رکورد تولید کیوی در گینس هستم. بهترین تولید کننده کیوی خاطر نشان کرد: بسیاری از مسئولان و پژوهشگران در حوزه بیوتکنولوژی کشاورزی در حوزه مسائل علمی بسیار تبحر دارند و این در حالی است که از فعالیت‌های عملی در این حوزه آن طور که باید حمایت نمی‌کنند.

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، **دکتر بهزاد قره‌یاضی** مدیر گروه فناوری‌های نو مرکز تحقیقات استراتژیک با اشاره به تاکیدات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت توجه ویژه به فناوری‌های نو از جمله زیست فناوری از رسانه‌ها درخواست کرد اجرای مصوبات و رفع موانع پیشرفت این حوزه را که عمدتاً ریشه در مسائل مدیریتی دارد، پیگیری کنند.

دکتر بهزاد قره‌یاضی که در جمع اساتید، پژوهشگران و دانشجویان شرکت کننده در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی ایران و ژاپن سخن می‌گفت، رهنمودهای مقام معظم رهبری و همچنین مصوبات قانونی در زمینه توسعه فناوری‌های پیشرفته از جمله استفاده از دانش مهندسی ژنتیک و فناوری محصولات تراریخته را یادآور شد و با اشاره به مسوولیت رسانه‌ها در پیگیری میزان اجرایی شدن آنها از سوی مدیران و مسوولان مربوطه اظهار داشت: به رغم وجود مصوبات قانونی از جمله قانون ملی ایمنی زیستی که بر بهره‌مندی از فناوری تولید محصولات تراریخته تاکید دارد با تخطی برخی مدیران از اجرای قانون، بهره‌گیری و توسعه این فناوری‌ها در کشور با مشکلات جدی مواجه شده است .

وی با استناد به اظهارات پرفسور واتانابه استاد دانشگاه تسوکوبا در این نشست اظهار داشت: به گفته این استاد ژاپنی که از دست‌اندرکاران حوزه ایمنی زیستی در آن کشور هم هست در مورد اغلب محصولات کشاورزی مصرفی آنها عمدتاً از نمونه‌های تراریخته استفاده می‌شود و این کشور که قطعاً در زمره پنج کشور اول دنیا از لحاظ استانداردهای ایمنی و سلامت غذاست بیشترین مجوز تولید و واردات و مصرف محصولات تراریخته را صادر کرده است .

قره‌یاضی تصریح کرد: طی 16 سال مصرف محصولات تراریخته در ژاپن حتی یک گزارش مبنی بر بروز عوارض احتمالی ناشی از مصرف محصولات تراریخته تجاری سازی شده در ژاپن مطرح نشده است. در حالی که ژاپنی‌ها سالهاست به نحوی فزاینده از منافع مصرف تراریخته‌ها بهره‌مند می‌شوند، متأسفانه کشور ما به دلیل فناوری

هراسی برخی مدیران که با کاربرد این فناوری پیشرفته در کشور مخالفند از منافع بهره‌مندی اصولی از زیست فناوری کشاورزی محروم شده است .

رییس انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران با اشاره به حجم انبوه واردات محصولات تراریخته به کشور به رغم جلوگیری از کشت این محصولات توسط کشاورزان ایرانی اظهار داشت: این چه تدبیری است که از یک سو مضرات قطعی استمرار واردات بی‌ضابطه محصولات تراریخته گریبان‌گیر ماست و از سوی دیگر بر طبل مخالفت با تولید داخلی این محصولات کوبیده می‌شود؟ آیا می‌توان با این استدلال بی‌اساس که مصرف محصولات تراریخته ممکن است در درازمدت عوارض داشته باشد چشم بر مضرات محصولات غیر تراریخته و باقیمانده سموم پوشید و کشور را از این فناوری ضروری محروم کرد؟

وی گفت: صرف نظر از مبنای غیر علمی مخالفت‌ها از لحاظ حقوقی نیز با توجه به قوانین و مصوبات متعدد در این زمینه بهره‌گیری از این فناوری در کشور لازم‌الاجراست .

مدیر گروه مرکز تحقیقات استراتژیک در ادامه با اشاره به انتقاد برخی مخالفان توسعه مهندسی ژنتیک و تولید محصولات تراریخته که می‌گویند همه بیوتکنولوژی، مهندسی ژنتیک نیست و مشکلات این بخش را نباید به کل زیست فناوری کشور نسبت دارد، اظهار داشت: از این مطلب چنان بر می‌آید که گویا در همه زمینه‌ها غیر از مهندسی ژنتیک پیش‌رفته‌ایم و این مشکلات مختص مهندسی ژنتیک است (!) حال آن که متأسفانه در زمینه‌های مختلف دیگر از قبیل حفظ تنوع زیستی، کشت بافت و ژنومیکس هم وضع چندان مطلوبی نداریم.

وی با ابراز این عقیده که ستاد توسعه زیست فناوری از انجمن‌های تخصصی این حوزه کمترین حمایتی نمی‌کند و در زمینه ترویج این فناوری و مقابله با فیلم‌ها و مطالب فناوری هراسانه نیز که از وظایف ستاد است اقدام چندانی صورت نمی‌دهد، اظهار داشت: در نتیجه این قبیل مشکلات است که لااقل در تولید محصولات تراریخته، امکان دستیابی به جایگاه اول منطقه برای کشور فراهم نشده چرا که در حال حاضر در پاکستان سه میلیون هکتار از اراضی به کشت محصولات تراریخته اختصاص دارد در حالی که اگر کشت پنبه تراریخته هم در ایران شروع شود، سطح زیر کشت این محصول تنها حدود 100 هزار هکتار است که در صورت استفاده از فناوری تراریخته در نهایت تا 500 هکتار قابل افزایش است .

دکتر قره‌یاضی در عین حال خاطرنشان کرد: با کشت پنبه تراریخته مقاوم به آفت، می‌توان کشت این محصول استراتژیک را در سیستان و بلوچستان نیز پی گرفت که می‌تواند در رونق کشاورزی و اقتصادی هر چه بیشتر منطقه موثر باشد.

تقدیر از چهره تاثیر گذار بر علوم زراعت و اصلاح نباتات ایران: استاد دکتر داریوش مظاهری

در نشست تخصصی طی مراسمی از دکتر داریوش مظاهری چهره تاثیر گذار بر علوم زراعت و اصلاح نباتات کشور قدردانی شد.

دکتر قره یاضی با تقدیر از استاد دکتر داریوش مظاهری گفت: "دکتر مظاهری پیش از این نیز به عنوان چهره تاثیر گذار در علوم زراعت و اصلاح نباتات کشور از انجمن علمی زراعت و اصلاح نباتات مفتخر به دریافت جایزه شده‌اند. ما در این فرصت مجال اینکه زندگی پربرکت این دانشمند بزرگوار را مورد مطالعه و مرور قرار بدهیم نداریم؛ اما قطعاً خدمات ایشان در سمت یک معلم، یک استاد جامع، یک فرد با تقوا و مورد وثوق جامعه علمی کشور نباید از خاطر کسی پنهان بشود. یکی از تجلی‌های این اعتقاد این است که در همین ماه گذشته وقتی که انتخابات انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات برگزار شد تقریباً به اتفاق آرا با کسب بالاترین رای و رای اول ایشان به سمت عضویت در هیئت مدیره انتخاب شدند و هیئت مدیره هم به اتفاق آرا ایشان را به ریاست انجمن برگزیدند اما وی به دلیل مشکلات شخصی از پذیرش دور دوم ریاست انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات چشم‌پوشی کردند و متواضعانه خواهش کردند که در جمع اعضای هیئت مدیره بمانند و به خدمات خودشان ادامه بدهند. دکتر مظاهری ده‌ها کتاب تالیف کرده‌اند و صدها مقاله دارند. ایشان به عنوان بنیانگذار زراعت مخلوط در کشور شناخته شده‌اند. آقای دکتر مظاهری به اتفاق آرا در هیئت مدیره انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات به عنوان رئیس معنوی انجمن تا ابد انتخاب شدند. من فکر می‌کنم که شایستگی تقدیر از ایشان را ندارم بنابراین از جناب آقای مهندس شریعت‌مدار که خودشان از اولین چهره‌های تاثیر گذار بر زراعت و اصلاح نباتات هستند خواهش می‌کنم که جایزه ایشان را تقدیم کنند." دکتر قره‌یاضی ادامه داد: "با اینکه رشته تخصصی دکتر مظاهری بیوتکنولوژی نیست، اما همواره مدافع توسعه فناوری‌های نو در کشاورزی بوده‌اند و این فناوری‌ها را نه به عنوان رقیب زراعت و اصلاح نباتات بلکه به عنوان یک مکمل و یک ابزار در دست متخصصین اصلاح نباتات می‌دانند. من به احترام ایشان به پا می‌خیزم و از جناب آقای مهندس شریعت‌مدار استعفا می‌خواهم که

لوح را قرائت و اهدا بفرمایند". آقای مهندس شریعتمدار که با استقبال گرم حضار مواجه شده بود متن لوح تقدیر از دکتر مظاهری را قرائت و همزمان با تشویق طولانی حضار، آن را به همراه مهندس عمرانی، دکتر جلالی، دکتر مدرسی و دکتر واتانابه به دکتر مظاهری تقدیم کرد. دکتر داریوش مظاهری طی سخنان کوتاهی ضمن تقدیر از انجمن‌های اهدا کننده این لوح تقدیر گفت: "چون این تقدیر از سوی جمعی فرهیخته و دانشمند اعطا می‌شود برای من خیلی بالاتر و والاتر از جایزه چهره‌های ماندگار و امثال آن است..."

دکتر داریوش مظاهری

متولد ۱۳۲۴ در شهرستان ملایر فرزند ششم از یک خانواده هفت نفری است که چهار نفر آن‌ها استاد دانشگاه بوده و مادر آن‌ها یکسال بعنوان مادر سال شناخته شد. دوران دبستان و بیشتر دوره دبیرستان را در آن شهر گذرانده و دیپلم طبیعی را از هدف شماره یک تهران گرفت. در دوران دبستان و دبیرستان همواره شاگرد ممتاز بوده (اول شاگرد و گاهی دوم شاگرد) در سال ۱۳۴۳ با وجود رتبه

بالای قبولی کنکور با علم و آگاهی و علاقه ای که به کشاورزی داشت این رشته را انتخاب نمود و باز هم در دوران کارشناسی و کارشناسی ارشد شاگرد ممتاز شناخته شد. قبل از شروع کار دانشگاهی حدود سه سال در هفت تپه خوزستان مشغول کار شده و تجربه عملی خوبی کسب نمود. با شروع کار در دانشگاه برای ادامه تحصیل به انگلستان رفته و در رشته زراعت مخلوط دکتری گرفت. دوره های تکمیلی مایکروبیزا را در دانشگاه جواهر لعل نهرو هندوستان و اکولوژی زراعی را در دانشگاه ایالتی ارگان آمریکا گذراند. در ایران اولین کسی بود که مقاله ای در زمینه کشت مخلوط منتشر نمود که خود الگویی برای پژوهش محققان جوان شد. همچنین اولین کسی بود که در زمینه زراعت مخلوط کتاب تالیفی منتشر کرد.

ایشان پس از گذراندن مراحل استادیاری و دانشیاری وقتی به مرتبه استادی ارتقاء یافت جوان ترین استاد تمام دانشگاه تهران بود. مدت ۴۲ سال در دانشگاه تهران خدمت نمود که حاصل آن چاپ ۱۵ جلد کتاب و چاپ ۳۶۶ مقاله در مجلات داخلی و خارجی و کنفرانس ها بود. تاکنون بعنوان محقق نمونه دانشگاه تهران، مؤلف برگزیده دانشگاه تهران و فرد تاثیرگذار در زراعت ایران معرفی شده است هم اکنون رئیس شاخه زراعت و اصلاح نباتات فرهنگستان علوم و سردبیر مجلات Desert و یافته های تحقیقاتی و عضو هیأت تحریریه ۵ مجله علمی و پژوهشی و عضو هیأت مدیره انجمن زراعت و اصلاح نباتات ایران می باشد.

جناب آقای دکتر مظاهری

استاد کرامت‌قدر، چهره فرزانه تاثیرگذار بر توسعه علوم زراعت و اصلاح نباتات کشور

مطالعه تاریخ توسعه علمی کشور با نشان می‌دهد که علاوه بر تاثیرگذاری فرسنگ‌عامه در رشد و تعالی هر کشور، نقش بی‌بدیل فرزانه‌انی که

همچون ستاره‌هایی درخشان راه‌نمای رهپویان هستند نیز غیر قابل انکار است.

حضرتعالی به عنوان پیش‌گامی نام‌آشنا در توسعه علوم زراعت و اصلاح نباتات کشور به عنوان یکی از این پستانان، پیش از این نیز

به عنوان چهره‌ای تاثیرگذار مورد شناسایی و تقدیر جامعه علمی کشور قرار گرفته‌اید.

الکون انجمن‌های علمی زراعت و اصلاح نباتات و ایمنی زیستی کشور به پاس حمایت بی‌دریغ شما از توسعه فناوری‌های نوبه‌ویژه

مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی و هدایت دایمانه و رهبری بلامنزاع حضرتعالی (که موجب کسب رتبه الف و جایگاه اول در بین ۴۱

انجمن علمی در حوزه کشاورزی طی دو سال ریاست شایسته انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات شده است) بر خود فرض می‌دانند

ضمن تبریک این دستاورد در خور تقدیر بار دیگر ناب‌ترین مرتب‌سپاس و احترام خود را تقدیم حضور کرده توفیقات روزافزون شما را از

درگاه ایزدمنان مسئلت کنند. امید آنکه، بخش زراعت و اصلاح نباتات کشور و فرزندان سرزمین اسلامی ایران عزیز تا سالیان سال

همچنان خوشه‌چین دریای بی‌اسلان دانش شما باشند. والسلام.

بهنزاد قره‌یاضی

رئیس انجمن علوم زراعت و اصلاح نباتات کشور

رئیس انجمن ایمنی زیستی کشور

تقدیر از خدمات زنده یاد مهندس یاسر انصاری

در پایان این مراسم از خدمات زنده یاد یاسر انصاری که از فعال‌ترین چهره‌های زیست محیطی کشور بود و در تیرماه سال گذشته در سن 32 سالگی در اثر ایست قلبی درگذشت، تقدیر شد.

دکتر قره‌یاضی ضمن سخنان کوتاهی یاسر انصاری را به عنوان فعال محیط زیستی معرفی کرد که جسمش گنجایش روح بلند او را نداشت. وی گفت: "در این نشست می‌خواهیم از یکی از عزیزترین فعالان محیط زیست کشور تقدیر کنیم. عزیزی که ممکن است به ظاهر کنار ما نباشد ولی هم عزیزش در جمع ما هست و هم یاد او در بین ما هست. من در وجودم حس می‌کنم که شاید روحش در بین ما باشد. سخن از زنده یاد یاسر انصاری است. فعال فضای سبز و محیط زیست ایران که اگرچه عمر کوتاهی داشت اما عرض عمر او بیشتر بود و برکات عمر کوتاه ولی پر بار وی بسیار فراوان بود." دکتر قره‌یاضی خطاب به همسر مرحوم انصاری گفت: صدای یاسر با چشم بستن او به روی این دنیا خاموش نشده است. صدای یاسر تازه بلند شده است. صدای یاسر را تازه مردم دارند می‌شنوند و می‌فهمند که او ایران را سراسر سبز می‌خواست و آباد. یادش زنده و راهش پر رهرو باد.

از جمله مهمترین اقدامات زنده‌یاد یاسر انصاری در طول دوران کوتاه حیاتش، راه اندازی یک تشکل غیردولتی به منظور گسترش فضای سبز و حفظ محیط زیست ایران، راه اندازی پایگاه خبری تخصصی منابع طبیعی و محیط زیست (سبزپرس) و برگزاری پنج دوره همایش تجلیل از خبرنگاران محیط زیست به منظور ارتقای آگاهی‌های زیست محیطی جامعه و تشویق رسانه‌ها به انعکاس اخبار زیست محیطی بود.

مهندس مژگان جمشیدی، همسر زنده یاد یاسر انصاری و مدیر مسئول پایگاه خبری فضای سبز و محیط زیست (سبز پرس) طی سخنرانی در مراسم تقدیر از آن مرحوم در نشست تخصصی مهندسی ژنتیک و ایمنی زیستی با مرور فرازهایی از زندگی و خدمات وی گفت: "من که همسر او بودم، هیچ وقت نفهمیدم که چطور آن همه شور و خروش جوانی و این منبع سرشار انرژی ناگهان این طور خاموش شد ولی شاید او هم یکی از 18 هزار جوان فوت شده‌ای باشد که به گواه سازمان بهشت زهرا(س) تهران به دلیل ایست قلبی ناشی از آلودگی هوا در سال 1390 چشم از جهان فرو بستند."

در خاتمه این مراسم مهندس شریعتمدار پدر گندم ایران، سرکار خانم مهندس عمرانی و مدیر گروه فناوری‌های نو مرکز تحقیقات استراتژیک لوح سپاس و هدیه‌ای را تقدیم دکتر کازو واتانابه میهمان ویژه این نشست تخصصی کردند.

